

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

TABOR* iznaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
da-umom naslednjega dne ter stane
merčno po št. 10.—, za izo-
zmetno D 15.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroda se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

UREDNIK* O. se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA* se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilici, dno. Tele-
fon št. 24. SUS poštnoštevilni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, torek 16. maja 1922.

Številka: 111.

Proslava šestdesetlet- nice 'Slovenske čital- nice' v Mariboru.

Maribor, 15. maja.

Včerajšnja nedelja je bila posvečena
vsa proslavi 60-letnice naše najstarejše
kulturne matice v Mariboru, naše "Slo-
venske čitalnice". Dasiravno je bilo do-
poldan srajno slabo vreme in je ne-
prestano padal dež, je vendar dospelo
tudi od zunaj mnogo gostov. Posebne
zastopnike so poslala sledeča društva:
Čitalnica v Celju, zastopnik dr. I. Sernec;
Čitalnica v Konjicah, zastopnik dr. I.
Rudolf; Pevsko društvo v Ptuj, zastop-
nik dr. Pirkmajer. Narodna čitalnica v
Slovenjgradu, zastopnica Milka Dolar;
Čitalnica v Slovenski Bistrici, zastopnik
dr. J. Pučnik. Čitalnica v Ljutomeru in
Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru,
zastopnik Iv. Koropec; Čitalnica Poljanec,
zastopnik naduč. Bratuš. Pismo sta
čestitali Čitalnici k 60 letnici Narodna
čitalnica v Kranju in Narodna čitalnica
v Šiški, brzojavno pa Čitalnica v Skofji
Loki, Sokol v Celju, Čitalnica v Čakovcu
ter izobrazovalno društvo v Cenu pri
Ljutomeru.

Proslavo je otvoril sestanek delega-
tov Zveze kulturnih društev maribor-
ske oblasti dopoldan ob 10. uri v Na-
rodnem domu. Navzočih je bilo 22 za-
stopnikov raznih društev in sicer gđ.
Irena Scheligo za Narodno čitalnico v
Ptuj in učiteljsko društvo v Ptuj;
gđ. Milka Dolar za Narodno čitalnico
v Slovenjgradu, ml. Tinka Tiskarje-
va za Ciril-Metodovo podruž. v Gro-
helnem, g. Uroš Pečih za Sokola v Ptuj-
u, g. Franjo Bureš za Čekski klub v
Mariboru, g. Fran Novak za Sloven-
sko obrtno društvo v Mariboru, g.
Sreško Ogrizek za Društvo jugoslo-
vonskih akademikov ter za društvo
"Prosveta" v Mariboru, g. dr. Josip
Pučnik za Čitalnico v Slov. Bistrici, g.
dr. Ivan Rudolf za Čitalnico v Konji-
cah, g. dr. Ljudevit Pirk za Maribor-
sko Sokolsko župo, g. dr. I. Sernec za
Čitalnico v Celju, g. dr. P. Strmšek za
Ljudsko knjižnico v Št. Petru na M. b.
ga. Jela Hevstikova in ga. Ivanka
Lipoldova za Mariborsko slovensko
žensko društvo, g. dr. VI. Sernec za
Sokolsko društvo v Mariboru, g. Jela
Levstikova za Društvo učitelje v Ma-
riboru, g. Ivan Koropec za Čitalnico v
Ljutomeru ter za Ciril-Metodovo po-
družnico v Ljutomeru, g. Oskar Dev-
za Glasbeno Matico v Mariboru, g. Iv.
Kejžar za Slovensko čitalnico v Mari-
boru, g. dr. Koderman za Dramatično
društvo v Mariboru, g. Ivo Poljanec
kot zastopnik okrajnega glavarstva v
Mariboru ter g. dr. Otmar Pirkmajer
za Pevsko društvo v Ptuj.

Zborovanje je otvoril dr. Avg.
Reisman ter podal v izčrpnem re-
feratu program in naloge Zveze kul-
turnih društev s posebnim ozirom na
okoljski mariborske oblasti. Obenem pa
je tudi v iskrenih besedah pozdravil
navzoče delegate in goste, posebno gg.
dr. Serneca iz Celja, dr. Rudolfa iz
Konjic, dr. Rosino iz Maribora ter šte-
vilne delegacije učiteljsstva. Za tem se
je razvila živahna debata, v katero je
poseglo več navzočih, posebno pa dr.
VI. Sernec, ki je ob tej priliki tudi za-
gotovil sodelovanje Sokolskih društev
v Zvezi kulturnih društev. Nato so
govorili še ravnatelj Fran Voglar,
prof. dr. P. Strmšek in ravnatelj Ivan
Kejžar. Zborovanje je sklenilo osno-
vati za mariborsko oblast samostojno
Zvezo kulturnih društev, ki pa naj
stopi v najožje stike s centralo v Lju-
bljani da se omogoči čim plodnosnejše
kulturno delo. V ta namen se je izvo-
lil pripravljalni odbor, ki naj sestavi

Polomija Novačanovega shoda v Središču.

Zborovanje samostojnih kmetov. Klerikalci podpirajo dr. Novačana.

Središče, 14. maja. (Izvirno po-
ročilo "Taboru".) Za danes ob 15. uri
je sklical znani vodja slovenske repu-
blikanske stranke dr. Novačan shod v
tukajšnji gostilni Sulek, v kateri je skli-
cal shod dve uri prej, t. j. ob 13. uri
tudi SKS poslanec Mermolja. Msto
pred 13. uro je dospelo v gostilno ka-
kih 80 pristašev SKS, takoj za njimi
pa kakih 50 klerikalcev pod vodstvom
znanega Rojsa iz Ormoža. Točno ob
13. uri je poslanec Mermolja otvoril
shod. Za predsednika je bil izvoljen z
večino samostojnih, katerih se je na-
bralo med tem še kakih 200, središki
župan g. Lukačič. Med tem pa je pri-
šel na zborovališče tudi že Novačan v
spremljstvu Mahena, sklicatelja shoda
Kelemine (klerikalnega občinskega od-
bornika v Središču) ter njegovega si-
na. Poslanec Mermolja je mirno poro-
čal o političnem položaju in o drugih
vprašanjih. Njegov govor, ki je trajal
celi dve uri je bil povsem miren in
stvaren ter se na navzočega Novačana

sploh ni oziral, dokler pa ta ni pričel
izzivati z modkicami, na katere je ta od-
govoril z argumenti, ki so Novačanu
popolnoma zaprli sapo. Ob 15. uri je
Mermolja zaključil svoj shod, da bi
mogli zborovati dr. Novačan. Sklica-
telj Kelemina je res otvoril Novača-
nov shod, toda kljub klerikalni podpo-
ri (jako značilno), je bil za predse-
dnika izvoljen pristaš SKS Franc Šala,
ki je takoj podal besedo dr. Novačanu,
ki pa je, ko je videl da je s svojo tro-
jico sam napram kompaktni masi sa-
mostojnih, izjavil, da ne bo govoril ter
da shod odpoveduje, na kar je vladni
komisar dr. Frančičin pozval navzoče
naj se razidejo. Na shodu je bilo tudi
par Hrvatov, Radičevih pristašev, ki
so bili tako priča Novačanovega polo-
ma ter lahko o tem poročajo tudi svo-
jemu predsedniku Radiču. Današnji
shod je vzel dr. Novačanu veselje na-
stopiti še kdaj v našem zavednem
Središču.

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 15. maja. (Izvirno.) —
Včeraj zvečer med 18. in 21. uro se je
vršila seja kabineta. Prečitala so se
najnovejša poročila iz Genove ter od-
poslale nove instrukcije. Kar se tiče
vprašanja Zadra, je vlada pripravljena
dovoliti nekatere olajšave, izvzem-
ši železniške zveze, sicer pa vztraja na
točni izvedbi rapalske pogodbe. Kon-
gresu inženjerjev, ki se vrši dne 24.
t. m. v Sarajevu, se je dovolilo 40.000

dinarjev podpore. Uradnikom, ki se
hočejo udeležiti vsesokolskega zleta v
Ljubljani, se dovoli dopust.

Genova, 15. maja. (Izvirno.) Vče-
raj popoldne je izjavil minister Kr-
stelj, da bodo naše razmere z Italijo v
kratkem ugodno rešene. Naše so se
modalitete za rešitev zadrskega in re-
škega vprašanja. Treba je samo še skle-
pa vlade.

Seja poslancev Hrvatskega bloka.

Zagreb, 15. maja. (Izvirno.) Vče-
raj se je vršila seja poslancev Hrvat-
skega bloka. Prisotnih je bilo 41 po-
slancev. Sprejeto so bile tri resolucije.
Prva govori o posojilu. Hrvatski po-
slanci so proti posojilu, ki bi obreme-
nilo tudi Hrvatsko. V drugi resoluciji

nasprotujejo razdelitvi Hrvatske. Tre-
ja resolucija pa govori o stališču Hr-
vatskega bloka napram narodnim
manjšinam v Jugoslaviji, posebno na-
pram Nemcem, Madžarom, Turkom in
Arnavtom.

Konferenca v Genovi.

DKU Genova, 14. maja. Danes
popoldne se je delalo znova na to, da
bi se poravnala nasprotja med Lloyd
Georgeom in Barthoujem. Med drugim
je bilo določeno sledeče: Države, ki so
podpisale memorandum z dne 2. t. m.,
t. j. Velika Britanija, Italija, Japon-
ska, Poljska, Rumunija, Švedska in
Švica bodo na rusko noto z dne 11. ma-
ja odgovorile s posebno noto, katere
tekst bodo izdelali izvedenci še tekom
današnjega dne. Ta novi memorandum
bo že jutri predložen politični podko-
misiji. Obsegal bo tri dele. Prvi del vse-
buje predlog, naj se sestavi posebna
izvedeniška komisija, ki bo proučevala
sledeča vprašanja: a) ruski delgovji; b)
vprašanje zasebne lastnine; c) povra-
čilo škod, ki so jo trpeli inozemci o-
sobno ali na premoženju; d) kreditna
vprašanja.

DKU Pariz, 13. maja. "Agence
Havas" poroča iz Genove: Predkonfe-
renca je končana. Lloyd George je iz-
javil danes zvečer, da bo konferenca
že v torek zaključila svoja dela, če bo
dosežen sporazum glede Komisije eks-
pertov. V konferenčnih krogih se
splošno odobrava prizadevanje Bar-
thoua, pridobiti Ameriko za aktivno
sodelovanje v komisijah ekspertov. —
Poslanik Zedinjenih držav je bil na-
prošen, da še danes sporoči to željo
svoji vladi v Washingtonu. Francija
zahteva, 1. da morajo te eksperte ime-
novati vlade, ne pa konferenca, 2. ko-
misije ne smejo biti mešane in brez
nadaljnega ne smejo biti v njih zas-
tani Rusi, 3. Komisije smejo vladam

staviti samo formalne predloge, ki pa
za vlado niso obvezni. Po razgovoru,
ki ga je imel Barthou z Lloyd George-
om, je soditi, da bodo ostale države
pristale na te francoske zahteve.

DKU Genova, 13. maja. Danes
ob 17.30 so se ponovno sestali zastop-
niki sklicujočih držav in Poljske, Ru-
manske, Švedske in Švice ter se posve-
tovali o novem položaju, ki ga je ustva-
ril ruski odgovor na memorandum z
dne 2. maja. Lloyd George in Barthou
sta izjavila, da sta se v principu spo-
razumela glede nadaljevanja posvetovanj
z Rusijo potem ene ali več ekspertnih
komisij. Schanzer je predlagal, naj se
določi tem komisijam določen rok, do
katerega morajo predložiti svoja poro-
čila, da se stvar ne bo predolgo za-
vlačevala. Prihodnja seja se vrši v pon-
deljek ob pol enajsti uri.

DKU Genova, 13. maja. Iz ame-
riških krogov poročajo, da se vlada Ze-
dinjenih držav strinja z delom za ob-
novo Rusije in bo sodelovala pri ko-
misiji ekspertov, ki se bo napotila v
Rusijo po sklepu genovske konferencie.

Borza.

Curli, 15. maja. (Predborza. Izvir-
no.) Pariz 47.40, Zagreb 1.87, London
23.10, Berlin 1.84, Praga 10.—, Milan
27.35, Newyork 519.75, Dunaj 0.0575, žig.
krona 0.0575, Budimpešta 67, Varšava
12.—

pravila. Za predsednika tega odbora
bil izvoljen dr. Reisman, v odbor pa
gg. dr. Strmšek, ravnatelj Voglar,
ravnatelj Kejžar ter dr. M. Šnuderl.
Obenem se je sklenilo tudi, da se usta-
novi v okviru Zveze kulturnih dru-
štev za Maribor poseben odsek, ki naj
regulira vse prireditve, da ne pride
več kakor doslej do kolizije.

Popoldan ob treh je odbor Zveze
kulturnih društev v Mariboru obiskal
starosto mariborskih Slovencev in kul-
turnih delavcev g. dr. Turnerja na
njegovem domu v Krčevini ter mu
podelil krasno diplomo.

Istovrstno se je vršila v Narodnem
gledališču v proslavo 60-letnice Slo-
venske čitalnice v Mariboru svečana
predstava opere "Prodana nevesta",
ki je uspela kar najuspešnejše. Občin-
stvo je napolnilo gledališče do zadnje-
ga kotička, posebno številni so bili
razni delegati in gosti.

Zvečer ob 20. uri se je vršila v Na-
rodnem domu velika narodna veselica,
katero je otvoril ravnatelj Kejžar s
krasnim in obsežnim govorom, v kate-
rem je očitno zgodovino, pomen in
uspeho šestdesetletno Slovensko čital-
nicev Mariboru. Po njegovem z bur-
nim aplavzom dovršenem govoru je
železničarska godba, kateri je dirigiral
starosta naših komponistov, g. Viktor
Parma, zaigrala državno himno, ka-
tore je občinstvo, ki je polnilo do zad-
njega kotička vse gorenje prostore
Narodnega doma, poslušalo stoje. Ob-
enem se je dvignilo na odru zagrinjalo
in prikazala se je krasna živa slika —
proslava 60-letnice Slovenske čitalnice.
Burno pozdravljen je govoril na to g.
dr. I. Sernec iz Celja o svojih spomi-
nih na Sl. čitalnico v Mariboru pred
40 leti. Za tem so se vrstili nastopi
moškega zbora Glasbene Matice pod
vodstvom g. Oskarja Deva, nastopi
pevskega društva "Drava" pod vod-
stvom g. Premruja, nastop "eiganove"
s solistično operno pevko gđ. Mezgeče-
vo ter ob koncu prekrasni alegorični
nastopi Sokolov, skupin katere so tvo-
rili gg. Jenko, Straus, Naglič in Straus.
Občinstvo je vse nastope burno po-
zdravljalo in navdušenjani hotelo biti
ne kraja ne konca. Po nastopih se je
razvila prosta zabava s plesom, ki jo
trajala še pozno v noč.

Proslava 60-letnice naše Slovenske
čitalnice v Mariboru je pokazala, da je
njena misel, čeprav že nad pol stoletja
stara, še vedno sveža in da imamo v
njej še vedno močno narodno in na-
predno postojanko. Slava jubilejantki!
Da bi vsekala v polnem cvetu in raz-
mahu še več takih jubilejev.

Srbsko-hrvatski odno- šaji.

Iz znane ankete o srbsko-hrvatskih
odnosih, ki jo je priredil "Srpski
književni glasnik", prinašamo v izv-
lečku odgovore bivšega hrvatskega
bana dr. Ivana Palečka in ravnatelja
beograjskega pozorišča in pisatelja M.
Grola:

Dr. Palaček piše med drugim:
"Srpsko-hrvatski antonogonizem je
treba pobijati z vsemi sredstvi; pred-
vsem pa z odstranjevanjem tistega,
kar nas loči in razceplja. V prvi vrsti
je treba odpraviti razliko narodnega
imena. Dokler bo Srb insistiral na tem,
da je Srb, Hrvat pa samo Hrvat, Slo-
venec pa da je samo Slovenec, tako
dolgo ne bo izginil plemenski antago-
nizem. Če kdo hoče ostati samo Srb ali
samo Hrvat, tedaj to pomeni, da hoče
plemensko diferenciacijo. Če sprej-
memo eno narodno ime, bodo za vse
nas izginile plemenske diferenciacije.
Radi tega je treba sprejeti jugoslovan-
sko ime, t. j. ime, ki bo označevalo na-

še skupno, edinstveno narodno bitje in edinstvenost naših plemenskih, narodnih teženj. Najmočnejšo propagando za jugoslovensko ime naj vzamejo v roke intelektualci iz vseh delov našega naroda, a široki ljudski sloji se ji ne bodo mogli zoperstavljati. Nasprotno: zavest popolnega narodnega edinstva je v širokih ljudskih slojih zelo močna, dasiravno morda za sedaj še bolj podzavestna. Ta zavest je velika, četudi latentna sila, ki jo tlačijo samo strankarsko-politični spekulanti med intelektualci vseh delov našega naroda.

Milan Grol sklepa: »Še vedno imamo dovolj načinov, da odpravimo razdvojenost med dvema plemenoma ene krvi in enega jezika. Stvar je pa vsak dan težavnejša in počasnejša. Prvi način je: pomirjevanje duhov. Predno hočemo pridobiti za se današnjo hrvaško večino, ki se nahaja v silno razdražljivem stanju, jo nehamo dražiti. To je edini pogoj, da ona manjšina, ki je sedaj z nami ali blizu nas, dobi toliko moči in hrabrosti, da bo vztrajala z nami pri skupnem delu za pridobivanje večine.

Politične vesti.

* Gospodarsko politična pogajanja med Jugoslavijo in Madžarsko. »Magyar Hirlap« izve, da se bodo v najkrajšem času začela med madžarsko in jugoslov. vlado pogajanja glede nekaterih gospodarsko-političnih zadev. Inicijativo so dali finančni in industrijski faktorji obeh držav. Jugoslovenski kapital je v zadnjem času sklenil več milijard obsegajoče kupčije z madžarskimi veleindustrijskimi podjetji. Vlada je baje potrdila te kupčije.

* Praško jugoslov. poslanstvo o »hrvaški vladi«. Naše poslanstvo v Pragi je poslalo vsem češkim listom komunikacije, ki v njem izjavlja, da so vesti italijanskih listov o »hrvaški vladi« popolnoma izmišljene z namenom, da omajajo stališče naše delegacije pri pogajanjih v Santa Margherita. Jugoslovenska vlada se ravno v zadnjem času resno trudi, da bi rešila vprašanje, ki se označuje kot »hrvaško vprašanje«.

* Verska prizanesljivost boljševikov. Med tem ko se je elegantni boljševik Cičerin pogajal z rdečimi rimskimi prelati o svobodi vere in cerkve v Rusiji, je revolucijsko sodišče v Rusiji obsodilo na smrt 12 pravoslavni duhovnikov, ker so agitirali proti konfiskaciji cerkvenega premoženja, mnogo drugih duhovnikov pa je obsojenih v ječo od 1—5 let.

Dnevna kronika.

— Zdravstveni odsek za Slovenijo je razpisal sledeča službena mesta z rokom za vlaganje prošnje do 31. maja: mesto primarija kirurški odd.

Radivoj Rehar:

Namen življenja.

Le še četrte ure sem imel do doma, toda noč je bila tako temna, cesta tako blatna in jaz tako truden, da sem vstopil v prvo razsvetljeno hišo, ki je stala ob cesti. Bila je hiša Franceta Piženta, samca in samotarja. Ko sem vstopil, je sedel France za ognjiščem, na katerem je plapolal prijazen ogenj ter strmel v rumene plamenčke, ki so se dvigali kvišku kakor jezički razdraženih kač. V svoji zamaknenosti me ni niti opazil: šele ko sem mu voščil dober večer, se je polagoma, trudno, ozrl name ter mi odkimal. Potem me je vprašal:

»Kdaj si prišel?»

»Ravnokar,« sem mu odvrnil ter sedel na klop poleg njega.

»Kako, ali še nisi bil doma?»

»Ne še. Noč je tako temna, pot je tako blatna in jaz sem tako truden, da nisem mogel dalje; stopil sem sem k lebi. Saj nisi hud?»

»Ne,« je odkimal ter si prižgal cigareto. Potem je stopil z ognjišča na tla, vzela majolico in ključ, ki je visel za polico ter odšel v klet. Čez trenutek se je vrnil s polno majoliko vina, jo postavil predme na ognjišče ter mi ponudil: »Pij!»

»Toda, saj ni bilo treba,« sem se opravičeval, »saj nisem prišel k tebi, da mi daš vina.«

delka bolnice v Ptuj, mesto upravitelja občje javne bolnice v Murski Soboti (X. činovni razred) ter mesto upravnega praktikanta (z maturo) s plačo 1200 K letno in z draginjskimi dokladami pri upravitelstvu občje javne bolnice v Murski Soboti.

— Všeje deželno sodišče v Ljubljani razpisuje z rokom za vlaganje prošnje do 30. t. m. sledeča sodnijska mesta v mariborski oblasti: mesto okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v VIII. činovnem razredu v Gornji Radgoni ter mesta sodnikov v IX. činovnem razredu pri okrajnih sodnih v Kozjem, Ptuj, Murski Soboti in na Vranskem.

— Razpisana učiteljska mesta v ormoškem in ptujskem okraju. Z rokom za vlaganje prošnje do 26. t. m. so razpisana v ormoškem okraju sledeča učiteljska mesta: V Sv. Lenartu pri Veliki nedelji 2 (le za učitelje); v Središču ob Dravi 1, v Svetinjah 2; pri Sv. Tomažu pri Ormožu 2 (eno le za učitelja). V ptujskem okraju so razpisana sledeča mesta: Pri Sv. Andražu v Slov. gor. 1 nadučiteljsko ter 1 učiteljsko mesto; pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. 1 nadučiteljsko in 1 učiteljsko; v Cirkoveh 2 učiteljski (eno le za učitelja); v Majšpergu 1 učiteljsko; pri Sv. Marku niže Ptuja 4 učiteljska (dve le za učitelje); v Ptuj, okolica, 1 učiteljsko ter v Vurbergu dve učiteljski.

— Razid društva. Javno kulturno društvo »Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület« v Vojvodskem v Prekmurju se je prostovoljno razšlo že takoj po prevratu ter je sedaj likvidirano.

— Dražba lovov v mariborskem okraju. Danes 15. aprila t. l. se je vršila dražba sledečih lovov: Dogoš, zakupnik dr. Edmund Kupnik iz Maribora, letna zakupnina K 30.200. Morje, zakupnik Alfonz Högenwarth iz Frana, letna zakupnina K 950. Pobrežje, zakupnik Blaž Železnik iz Pobrežja, letna zakupnina K 15.000. Ranče, zakupnik dr. Maks Šnuderl iz Maribora, letna zakupnina K 11.800. Razvanje, zakupnik Jožef Kuhn, Razvanje, letna zakupnina K 9000. Studenci, zakupnik Alojz Pšunder iz Maribora, letna zakupnina K 400. Tezno, zakupnik dr. Franc Lipold iz Maribora, letna zakupnina K 6.500.

— Za vse pošne pošiljke iz inozemstva prispele po 25. aprilu 1922. velja razpis ministarstva financ od 23. febr. 1922. št. 1957 (Službene novine broj 45). Prejemniki takih inozemskih poštnih pošiljk morajo v interesu hitrejšega carinske odprave pravočasno predložiti carinski pošti odobrenje odbora narodne banke v Ljubljani.

— V znamenju alkohola. Prejeli smo: Pred dnevi sem izstopil po opravkih na postaji Brezno—Ribnica ob 6. uri. Idoč mimo bližnje gostilne se mi je nudila lepa slika gostilniških go-

vičeval, »saj nisem prišel k tebi, da mi daš vina.«

»Vem, da nisi prišel zato,« je odvrnil, »toda ker si že tu in ker si shojen in truden, pij; imam ga še dovolj, ne spijeva ga tako zlepa.«

Vzel sem majolico ter napravil požirek; potem sem jo položil zopet na ognjišče.

France se je zopet zagledal v ogenj in molčal; čez nekaj časa pa je spregovoril tiho, sam s seboj:

»Kakor polena v ognju, gori naše življenje, vedno manj ga je, vedno manj, vedno manj. Polena izgore in vse kar ostane, je kupček pepela, kajti dim ne ostane, dim se razgubi, kakor da ga ni bilo nikoli. Tudi mi izgorimo in vse kar ostane, je kupček pepela.«

Zopet je nekaj časa molčal, potem pa se je ozrl vame; njegove velike, temne oči so se zastrmele naravnost v moje.

»Ti,« je rekel s počasnim, negotovim glasom, »ti si študiral, čital si učne knjige, katerih jaz še nisem videl; povej mi, kaj stoji zapisano v tistih knjigah? Kaj stoji zapisano v tistih knjigah: kaj je namen življenja? Ze tisoč noči, ko sem sedel tako-le, kakor nocoj, sam za ognjiščem in stanel v izgovarjajoča polena, sem se trudil razrešiti to vprašanje, toda zaman. Razreši mi ga ti! Kaj stoji zapisano v tistih učnih knjigah?»

štev, katerim se je poznalo na obrazih, da so prenočili v gostilniški sobi. — Lep vzgled za šolsko mladino! Ali Dravska dolina nima policijske ure?

— Pozor, trgovci! Kraljeva poroka se bliža. Za ta izreden slučaj je tvornica »Icarus« izdelala umetniško izdelan relief Kralja in Kraljice. Opis reliefa je razviden v današnjem oglašju. Ker potniki ne morejo obiskati v tem kratkem času vseh p. n. trgovcev Jugoslavije, je tvornica »Icarus« izposlala na vse trg. zbornice vzorce na ogled. Razpošilja se najmanj 1 gros (12 ducatov) poštne prosto in to samo po poštne povzetju. Ako bi prejetu blago in cena ne ugajala in se v 3 dneh po prejemu vrne, se je plačano vsoto in eventualni stroški povrnejo. S tem je dana možnost vsakega trgovcu, da lahko brez vsakega rizika naroči po 1 gros ne da je videl vzorce. Pri eventualnih naročilih 5 grosov je 5% pri 10 in več grosov 10% popusta. Z ozirom na kratek čas do poroke se lahko naroča tudi telegrafski na »Icarus« Ljubljana 7. Glej današnji inserat. 749

— Delegacija pariške mestne občine v Pragi. V Prag je dospela delegacija mesta Pariza, da vrne obisk praškemu mestnemu svetu, ki je lansko leto posetil Pariz in bojišče pri Verdunu. Sprejem je bil zelo slovesen.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

Najemne cene za prostore. Ker je obrtna razstava za razvoj obrti neprecenljive važnosti, je potrebno, da se je udeležbe obrtniki v čim večjem številu. Da se omogoči udeležba tudi manj premožnim obrtnikom, je odbor znižal najemnino od 50 Din. na 25 Din. za kvadratni meter. Prvotna določba, da mora vsak razstavljalac najeti najmanj 4 kvadratne metre, se je razveljavila in dobi vsak obrtnik toliko prostora, kolikor ga rabi, torej tudi samo 1 kvadratni meter. Odbor pričakuje od obrtnikov, da bodo to upoštevali in se razstave polnoštevilno udeležili.

Za izvrševanje del na razstavi je odbor po sprejetih ponudbah pooblastil sledeče tvrdke za spedijske posle: tvrdka »Orient« d. d. v Mariboru; mizararska dela: mizar Joža Volčič, Slovenska ulica 36; dekoracijska dela: Blaž Jagodč, Aleksandrova cesta 45; slakarska dela: Franjo Horvat, Slovenska ulica 10 in Franjo Ambrožič, Grajska ulica 2, fotografiranje razstavnih prostorov in predmetov: fotograf Vladimir Vlasič, Gosposka ulica. Vsi razstavljalci se naprošajo, da se za izvrševanje del na razstavi poslužujejo edinele omenjenih tvrdk, ki so se obvezale, da del zaslužka odstopijo fondu za zgradbo »Vajeniškega doma« v Mariboru.

Reklama. V svrhu reklame se izda poseben razstaveni katalog, katerega se

Povesil sem glavo.

»Povej, moraš mi povedati!«

»Kaj je namen življenja?« sem vzdihnil trudno in zazdelo se mi je, kakor da se odpira pred menoj neskončen, zevajoč prepad, ki samo vprašuje, a nikoli ne odgovarja. Kako naj pridem do dna? Kako naj mu izsilim odgovor? V tistih knjigah ne stoji ničesar o tem, France, sem spregovoril; v tistih knjigah so samo hipoteze, trdnega, neovrgljivega ni nič.

»Torej ni namena? Ga ni?« se je ustrašil.

»Je in ga ni,« sem mu odvrnil. »Poprej si govoril o polenih, glej, polena so preostanki drevesa. Drevo zraste, cveče in rodi sad, iz katerega zraste novo drevo. Ali ni v tem namen njegove rasti? V tem, da rodi sad, iz katerega zraste novo drevo?«

France se je zamislil.

»Glej,« sem nadaljeval, »tudi človek raste zato, da se poroči in rodi otroke, ki rastejo zopet zato, da se poroče in rodi zopet otroke.«

»Jaz se nisem poročil in nimam otrok,« je rekel zdvojeno in pristavil: »Potem moje življenje nima namena!«

»Nima ga!« sem mu pritrdil avtomatično. »Oženi se, imel boš otroke in izpolnil boš namen svojega življenja.«

Tedaj pa se je hipoma zdrnil, uprl pogled vame in v izrazu njegovega ob-

nač razstavljalci najizdatnejše poslušajo. Katalog bo ob enem vodnik za razstavo ter bodo v njem po razstavnem redu navedeni vsi razstavljalci. Vsem obrtnikom pa priporočamo, da inserirajo v tem katalogu, ki se bo natisnil v visokem številu in bo potem razstavo razširjen po celi Sloveniji, vsled česar bodo imeli oglasi v tem katalogu največji uspeh. Inserate sprejema za to pooblaščen anončni zavod. Ivo Sušnik, Slovenska ulica. Priporočljivo je, da se inserati radi pravočasne sestave kataloga čimprej naroče.

Mariborske vesti.

Maribor 15. maja 1922.

m Oficielna otvoritev ambulatorij PTL. Včeraj dopoldne se je vršila veliki kazinski dvorani oficielna otvoritev ambulatorija PTL, kateri so prisostvovali zastopniki tukajšnjih oblasti, župan Grčar, kot zastopnik ministrstva za zdravje in pokrajinske uprave pa načelnik zdravstvenega oddelka dr. Otmar Krajec in mnogobrojno občinstvo. Navzoče je pozdravil predsednik PTL okrajni glavar dr. Lajnsič, nakar so govorili še predsednik zdravniškega društva g. dr. Jančič, župan Grčar, zastopnik vlade dr. Krajec, in docent dr. Matko. Nato se je vršil ogled ambulatorija samega. Podrobnejše poročilo prinesemo jutri.

m Koncert gasilnega društva v Götzevi dvorani minulo soboto je sicer lepo uspel, gmočnega dobička pa društvu ni prinesel, ker je bil zelo slabo obiskan. Bilo je navzočih le kakih 600 ljudi, ki se niso ustrašili deževnega vremena.

m Delovni čas na okrajnem glavarstvu. Okr. glavarstvo nam sporoča, da traja od 22. maja naprej delavni čas v vseh uradih okrajnega glavarstva od 1/8. do 14. ure, ob sobotah pa od 1/8. do 14. ure. Uradni dnevi pri okrajnem glavarstvu so vsako sredo in soboto. S strankami se bode občevalo 1. ob sredah in sobotah od 9. do 13. ure. 2. Ob drugih dnevih pa samo v nučnih zadevah od 10. do 12. ure. 3. Ob nedeljah in praznikih se s strankami ne občuje. Okrajni glavar sprejema stranke razun ob nedeljah in praznikih vsak dan od 10. do 12. ure. Vložišče je odprto razun ob nedeljah in praznikih vsak dan od 8. do 14. ure.

m Razpisana sodnijska mesta v Mariboru. Z rokom za vlaganje prošnje do 30. t. m. so razpisana pri okrajnem sodišču v Mariboru sledeča službena mesta: mesto podpredsednika v VI. činovnem razredu; dve mesti okrajnih sodnikov v VIII. činovnem razredu; mesto deželno sodnega svetnika v VII. činovnem razredu.

m Pri okrajni gradbeni sekciji v Mariboru se odda mesto pisarniškega pomočnika (pomočnice) proti dnevnicam in dokladam. Prošnje je treba vlo-

raza je bilo nekaj divjega, obupnega, blaznega in ko je spregovoril, je bil njegov obraz ves razbitchan. »Ne, ne, saj ni res! Lažeš! To ni namen življenja; to je nesmisel! Drevo raste zato da gori in s svojim gorenjem razsvetljuje temo in ogreva premražene; zato gori in ne samo zato, da rodi seme. Ali človek, človek ne sveti in ne greje. Njegovo življenje nima namena.«

Tudi človek sveti in greje, ne sicer njegovo telo, ampak njegova duša.

»Komu sveti in komu greje?« je vprašal malomarno.

»Soljudem!«

»Soljudem? Ali — če bi tndi teh ne bilo, če bi se naenkrat ne rodil noben človek na svetu več, ali bi bilo potem še treba svetiti in greti? Ne, ne, to ni namen. Drugačen mora biti. Ti si nevedeč, nič ne veš, še toliko ne, kakor jaz. Čemu si študiral?«

»Morda imaš prav, France,« sem vzkliknil žalostno in povesil glavo. »Manj vem, kakor ti, ker sem šel dalje nego ti, kajti čimdalje greš, tem manj veš. Pot do spoznanja je tako dolga, da ji ni konca. Ne ti, ne jaz jo ne bova nikoli prehodila. Nihče jo ne bo prehodil.«

»Nihče?« se je razvnel. »Nihče, misliš? O, misliš še. Jaz jo bom, jaz, učeni prijatelj, še danes jo bom.«

»Prehodi jo!« sem mu odvrnil, spn vira ter vstal. »Srečno pot! Hodi pre-

liti do 31. t. m. pri gradbeni direkciji v Ljubljani.

m Na internem oddelku mariborske splošne bolnice je razpisano mesto asistenta za interni oddelok. Letna plača 700 Din. in pripadajoče draginjske dnevnice. Prošnje se mora vložiti do 31. t. m. pri zdravstvenem odseku za Slovenijo v Ljubljani.

m Kot ustanovniki PTL so pristopili kn. škof. lavantinski stolni kapitelj v Mariboru in Franc. in Ana Schober, pek. v Magd. predmestju.

m Za gladno rusko dečo je nabralo vodstvo I. deške ljudske šole znesek 245.05 Din., k temu je prispevalo učiteljsko 73 Din., skupaj tedaj 318.05 D. Posnemajte!

m Razstava zajcev. Dne 5. in 6. avgusta t. l. priredi prvo zajčjerejsko društvo za Slovenijo v Mariboru pod pokroviteljstvom gosp. župana Viktorja Grčarja veliko razstavo v gostilni Halbwidl, Jurčičeva ul. št. 7. Ta razstava naj nam predloži veliko gospodarsko vrednost z ozirom na porabo mesa in kožuhovine. Obširno poročilo glede gospodarske vrednosti zajčjereje bo sledilo.

m Darovi za gladojoče v Rusiji. Solska vodstva oziroma učiteljsvo naslednjih šol: Ruše 34'85 D, Studenci dekliška šola 21'40, Kamnica 50 D, Lajnersberg 67 D, Hoče 43 D, Sv. Jakob 25'19 D, Fram 21'80, Sv. Lovrenc na Poh. 62'50 D, Slov. Bistrica dekl. šola 25 D, Slov. Bistrica deška šola 30 D, Studenci deška 46, Gor. Poljskava 15 D, Smarjeta 20 D, Sv. Križ 11 D, Zgornja sv. Kungota 17'50, Dobrovoče 12'50, Rače 16, Slivnica 100, Pod Velko-Brezno 220, Makole 23, Lehen 10, Limbuš 50, Sv. Peter deška šola 8'50, Sp. Poljskava 25, Sv. Peter šolske sestre 10, Tezno 20, Jarenina 25, Sv. Martin 10, St. Ilj Slov. gor. 10, Puščava 13, Maribor II. dekl. 55, Brezje 16, Sv. Marijeta 10, Sv. Jurij 14, Svedina 12'18, Reka-Hoče 9'46, Razvanje 10. Nadaljni darovi: Dr. Fr. Lipold in pis. osobje 120, okrožje jug. strokovne zveze v Mar. 25, Vlado pristav M. Bobek 10, dr. Viljem Kaiserfeld Zg. Sv. Kungota 250, uslužbenci progovne sekcije gl. kol. 214, dr. Vlad. Sarnec in pis. osobje 110, okrajno sodišče Maribor pritličje 128, isto I. nadstropje 165, isto II. nadst. 241, diž. upokojenci nabral g. F. Karis 476, kolodvor Tezno 120, Mestna plinarja 80, Dr. Kimovec 100, uslužbenstvo prog. sekcije Marib. gl. kol. 72, Meljska vojašnica (častništvo) 220, pol. komisariat uradništvo in podur. 68, isto krim. oddelk I., II. 78, varnostna straža a) 26, b) 44, c) 57'25, d) 33, Jetašnica 20, Maks Pucher trgovec 250, ga Mader. Limbuš 20, Zitečka vas, p. Vurbek 12'50, dr. I. Barle notar in pis. osobje 75, uslužb. prog. sekcije Maribor, gl. kol. 25, tov. Götz vodstvo in pis. osobje 100, davčni urad Maribor, Lekarna Wolf

vidno, da ne pojdeš v prepad France. Lahko noč! "Ne boj se", je odvrnil, že jutri boš izvedel, da nisem, padel. Hodi tudi ti srečno. Lahko noč!

Stopil sem v noč. Tema je ležala nad dolino iz oblakov je pršal droben dež.

Naslednji dan je bila nedelja. Oblaki so se razpršili; nad dolino je sijalo solnce.

Vesel in prazničen sem stopal po klancu navzgor proti cerkvi. Stetov Jul je gugal veliki zvon, njegov brat Lojze pa je potrkal, da je donela z lin v daljavo svetla, ubrana pesem. Na tigu pred cerkvijo pa je stala gruča fantov, ki so z dopadanjem ogledovali nedeljsko oblečena dekleta, ki so hodila k maši. Približal sem se jim ter stopil med nje.

Tedaj je pritekel z nasprotne strani vasi Zgubov Stefek, ves opehan in prestrašen je bil in neprestano je vpil: "Pižentov Francé se je obesil, Pižentov Francé se je obesil..."

"Kje? Kdaj?" so vskliknili fante in planili k njemu. "Kje? Kdaj? Povej!"

20, Lekarna pri Orlu 25, Fr. Majer 25; Nabiralni dan 8000 Din. S prejšnjimi darovi vsega skupaj: 29.251'83 Din.

m Žeparji na delu. V soboto so obiskali mariborski trg zopet enkrat žeparji in tokrat menda v precej številni družbi. Okradenih je bilo kar pet gospodinj, ki so kljub svarilom in opominom še vedno tako neprevidne, da nosijo denarnico v nakupovalni torbici in s tem seveda nudijo žeparjem najlepšo priliko k tatvini. Gotovo bodo oškodovane drugi previdnejše, kar polagamo na srce vsem gospodinjam, ker s tem sebe obvarujejo škode, oblasti pa nepotrebnega dela.

m Zoper § 104 se je pregrešila neka Genovefa Lepenik v Kettejevi ulici. Lepenik je namreč silno huda ženska, ki se nikogar ne boji in je zato zabavljala čez državo in psovala tudi stražnika, ki jo je opomnil, naj bo malo dostojnejša. Imela bo priložnost, da svoje besede ponovi pred sodiščem, kjer bo sprejela zasluženo plačilo.

m Vlom v blagajno. V noči od 12. na 13. t. m. so nevarljivi gostje obiskali uradne prostore Jugoslovenskega inženirskega podjetja v Vetrinjski ulici št. 20. Posebno so se ti gostje zanimali za blagajno. Blagajna je bila sicer zaprta. Od blagajne obstojata dva enaka ključa. Enega ima ravnatelj, drugega pa blagajničarka, ki ga je puščala v svoji miznici. Vsled tega so imeli vlomilci lahko delo. Iz blagajne so pobrali vez denar, in sicer 2900 Din. in 150 čk. Policija je aretirala glavnega krivca v osebi nastavljenca J. R., kateremu so bile razmere dobro znane. Oddan je sodišču.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Kultura in umetnost

Dramatična šola Narodnega gledališča. Pouk dramatične šole se vrši jutri, v torek, dne 16. maja ob pol 20. uri.

x Prva slovenska simfonija. (Ideal.) Naš rojak, Slavko Osterc, ki je znan že kot skladatelj 3-dejanske opere "Krst pri Savici", je dokončal svoje najnovejše delo, simfonijo "Ideal". Mariborska vojaška godba je simfonijo preigrala našim domačim merodajnim umetnikom in za to stroko interesiranim izvedencem (prof. Beran, Družović, Parma, prof. graškega konservatorija Paltuf, polkovnik Drašković in več drugih gospodov in dam). Kritika je enoglasna, da je simfonija prvovrstna koncertna kompozicija in se brezdvomno lahko šteje med prve domače umotvore v glasbi. Zal, da vojaška godba te simfonije ne more v doglednem času dati na repertoar, ker že v drugem tednu celokupna odputuje v Beograd, kjer ostane čez slavnostne dneve poroke Nj. Vel. kralja. Simfonija "Ideal" ima štiri stavke in to: I. Andante maestoso. Allegro. II. Andante. III. Tarantela. IV. Finale. Presto. Maestetičen motiv, ki otvori simfonijo in ki se vleče kot rdeča nit v celi skladbi; je pompozno in veličasten. Mehki, srebrni motivi, liki oblačkom, se vrstijo v veliko morje in z vso silo pihali zazveni veličastna himna Idealov. Andante je lirika v tonih. Siroka, medena kantilena, opremljena z najfinjšo instrumentacijo, z mnogimi menjavami godal se mi zdi kot najbolj v narodnem duhu. Cel stavek poje v najnežnejši melodiji kot deklica v majskem cvetju. Tarantela je najoriginelnejši del in Osterc v naturi. Vse se suče, vrti in razsaja v razkošju. Mandoline in kitare vabijo poslušalca k taranteli in ga vlečejo v razkošno rajanje. Noč prelga to veselje in le polaganoma odhite ljudje k počitku. Finale je jedro simfonije. Glavni motivi se oglašajo še enkrat posamezno ali skupno. Vse finese spretnega skladatelja, kakor fugato, sola in imitacije je Osterc na najlepši način vpletel v skladbo. Cuj, še enkrat in to zadnjič se oglašajo prvi glavni motivi idealov, ki skladbo konča. Skoda, da je simfonije konec. Poslušalca veže simfonija tako, da bi se še rad mudil v idealih. Skladatelj je mož bodočnosti in marljiv. Korak, ki ga je naredil s tem delom, je epohalen in za nas Jugoslovene pomemben. Prepričan sem, da to delo prodre tudi izven domovine, čez malenkostno ograjo ožje Slovenije. Ve-

seli me, da kritike gotovih krogov Ostercu niso vzele poguma — nasprotno, obeta se nam nova simfonična slika "Martin Krpan". Da se le s trdom in zaprekami pride do cilja in idealov pomeni že naslov simfonije.

Kapelnik F. Herzog

x K. Popovič: O kukoruzu. V založbi Cirilo-Metodske nakladne knjižare d. d. Preradovičev trg br. 4 v Zagrebu je izšla ravno kar v posebni brošuri razprava kraljevega gospodarskega nadzornika K. Popoviča o koruzi, ki obravnava važnost koruze v poljedelstvu, pridelovanje koruze in njeno uporabo. Ker je brošura za poljedelce zelo važna, jo toplo priporočamo.

Sokolstvo.

o Mozirski Sokol je predzadnjo nedeljo, 7. t. m. s pešizletom obiskal Ljubno, kjer je nastopil pri telovadbi z lepim številom 46 izvajajočih. Sokole z naraščajem in spremljajočimi Mozirjane je Ljubno sprejelo najgostoljubnejše in vsakogar je iznenadilo, da je pričakovalo pred trgovim nenapovedane Sokole kar črno ljudstvo. Za socialdemokratski občinski odbor je pozdravil Sokole podžupan g. Natlačan z daljšim govorom, katerega značilna vsebina je bila, da iskreno pozdravlja v imenu napredne občine društvo, ki mu je smoter telovadba in duševna vzgoja naroda. Podžupanov govor in čez 900 gledalcev pri telovadbi je tako značilen pojav za razpoloženje naroda, da ne sme preiti neopažen; toliko značilnejši, ker je Ljubno strankarsko najbolj razcepljen kraj, kjer so dobro zastopane vse naše stranke, do komunistov in Novačanovih republikancev. Zato pa že preseda brezplodno strankarjenje i uveljavlja se zopet smotreno delo za telesni in duševni napredek. Mozirski Sokol pa je pod vodstvom svojega staroste br. Poyeca najboljšo z delom pokazal še tik pred 28. majem, da ta dan upravičeno praznuje svojo štiridesetletnico, ki naj bo slavnostna zahvala našim prednikom in vir moči za smotreno korakanje naprej.

Sport.

: Prvenstvene tekme 14. t. m. Rapid II.: MAK II. 8:3 (3:1). Rapid: MAK 5:3 (3:2). Atletiksportklub (Celje): 3:0.

: Old boys "Maribor": Old boys "Rapid" 4:4. Tekmovanje starih gospodov "Maribora" in "Rapida" se ni odločilo. Velikanski obisk. Sodnik ravn. Toman. Natančnejše poročilo sledi.

: Ljubljana: Ilirija (Ljubljana: Ilirija (Zagreb) 5:1.

: Zagreb: Reprezentanca Hrvatske: reprezentanca Subotice 13:0!

: "Rapid" in "Maribor" igrata 21. t. m. prvenstveno tekmo.

Izpred sodišča.

Iz Prekmurja.

Radi razžaljenja Velikanstva so je zagovarjal pred okrožnim sodiščem v tajni razpravi 54-letni delavec Matija Matej iz Kroga v Prekmurju. Obsojen je bil na tri leta zapor.

Radi hudodelstva tatvine je bil obtožen 32letni cigan Jožef Kovač iz Boreje v Prekmurju, ki je že enkrat radi hudodelstva tatvine z enoletno težko ječo predkaznovan. V noči od 14. na 15. aprila je bilo v Izkevcih, okraj Murska Sobota, pri posestniku Andreju Skafarju vlomljeno v shranbo. Vlomilec se je posrečilo odnesti mesa in zaseke v vrednosti 7500 K. Sumniči se današnjega obtoženca in še druge cigane, ki so si hoteli napraviti veselo Velikonončne praznike. Njegovim tatinskim tovarišem se kriyda ni dala dokazati ter se je postopanje zoper nje ustavilo. Kovač pa je kljub tajanju obsojen na 14 mesecev težke ječe.

Nezanesljivi potnik.

Trgovec Ivan Lederhas iz Pobrežja pri Mariboru, ki je bil od novembra lanskega leta naprej kot potnik pri prekaževalcu Vavlavu Ledinek zaposlen, je ogoljufal svojega gospodarja za 6878 K. Sodba se glasi na 1 mesec ječe.

Nemčija in ruski boljševizem.

Ruski spisal senafor vladnega senata Iv. Nenarekomov iz Petrograda. Prestavil okrajni komisar dr. Alojzij Trstenjak.

(Dalje.)

Ko je začasna vlada na tak način pretrgala vezi s Kornilovim, je izgubila zaupanje vseh nesocialističnih slojev občinstva, sama pa je padla pod vpliv skrajnih demagogov in poskušala priti do boljševiki do medsebojnega sporazuma. Pereverzev je odstopil in novi minister pravosodja je Trockega proti varščini osvobodil. Delo boljševikov je napredovalo, ruska vojska je razpadla in Nemci so začeli prodirati v berge in z vsem preskrbljene pribaltijske gubernije, Belorusijo in Malorusijo, ne da bi trčili na potu na kakoršenkoli odpor.

Začetkom novembra 1917. so boljševiki obenem z oddelki tamkajšnjih mornarjev, delavcev in vojakov petrograjske garnizije v Petrogradu prizorili novo vstajo. Rezidenco, oziroma sedež začasne vlade — Zimni dvorec — so branili ženski bataljoni, gojenci vojnega učilišča, ženske in otroci. Kerenski je zbežal, toda večina njegovih ministrov je bila vjeta in odpravljena v ječo Petropavljovske trdnjave, kjer so se sestali z bivšimi ministri carja Nikolaja II., katere je začasna vlada držala pod ključem že izze prvih dni marčeve revolucije.

S tem se je začela nova stran, polna sramote in žalosti v zgodovini velike slovanske Rusije.

Kadri boljševikov ki so se polastili vlasti, so obstojali iz inozemcev, in iz ljudi, kateri so hoteli vladati samo radi tega, da bi obogatili, katerim pa je bilo dostojanstvo in sreča Rusije popolnoma tuja; v najboljšem slučaju so nekateri izmed njih gledali na Rusijo liki na zemljo ugodno in pripravno za vsakovrstne praktične poskuse njihovih socialističnih nauk. Kerenski je sicer poskušal v bližini Petrograda formirati nekaj oddelkov, da bi z njimi prognal boljševike, toda to mu radi njegove neposobnosti, raztresenosti, v prvi vrsti pa, ker ni imel do njega nikdo več zaupanja, ni uspelo. Nesprotno so bili boljševiki, katerih je bilo takrat jako majhno število — sedaj jih je samo okoli 500.000 ljudi — izvrstno organizirani in so kmalu zadušili slaboten protidpor v Petrogradu in Moskvu.

Prebivalstvo Rusije je ostalo k vsemu temu popolnoma ravnodušno in se ni mnogo zmenilo za to, da so boljševiki pregnali začasno vlado, to pa radi tega, ker oni prva niso pokazali svojih pravih lastnosti z Nemčijo, s čemur so prekršili dogovor z zavezniki, da Rusija ne boče sklepala separatnega mira.

Mirovna pogajanja v Brest-Litovsku so bila prava komedija, ker sta se obe stranki že prej o vsem dogovorili. Boljševiki so odstopili Nemcem obširno ozemlje, katerega osvojitve so si oni postavili za svoj cilj že takrat, ko so se pripravljali k veliki vojni. Pri tem so jih boljševiki kot njihovi dobri zavezniki in pokorni sluge v borbi z ententó še podkrepili in ojačili s tem, da so jim prepustili velikanski vojni material, jim plačali denarno kontribucijo ter jim vrnili vojne ujetnike, razen onih Čehoslovake in jugoslovanske narodnosti, to pa radi tega, ker niso bili glede njih prepričani, da bi se hoteli vojskovati za slavo Germanije. Prepustili so nadalje Nemčiji in Avstriji, da sta okupirale bogate oblasti Belorusije in Malorusije, iz katerih so potem Nemci pobrali ves živež, da so z njim lahko oskrbeli in prehranili svojo vojsko in vse prebivalstvo skozi celo leto. Medsebojne prijateljske vezi Nemcev in boljševikov se potem niso nikdar več kršile. Boljševiki so se preselili z vlado v Moskvu, ter na tak način prepustili Petrograd, da bi ga Nemci, ako bi se jim to zdelo potrebno, lažje zasedli.

(Konec prih.)

Darujte za Sklad otroške bolnice v Mariboru.

Pretrgana pesem

Poljski spisala Eliza Orzeszkowa, prevael Vinko Albič.

(Dalje)

(10)

»Zapah in ključavnica sta bila zarjavela in sta se odprla le s težavo, a posrečilo se mi je, premagati te zapreke. Kaj ste premišljevali?»

Prirojena odkritosrčnost in raztoče veselje sta ji vsilili odgovor, ki ga je izgovorila s humorjem: »Misliha sem, če ste vi in družba pač že prišli z izleta, ali pa se uahajate še na povratku.«

On je dvignil glavo z ukretom, ki je izražal osuplost: »Kakšna družba naj bi bila to?« je vprašal.

»Rodibna Perkovskih in vi. Dobra znanka mi je oripovedovala, da vas je rodbina Perkovskih povabila na izlet, ki je bil gotovo zelo prijeten... A zakaj se sinoči niste odzvali povabilu Perkovskih? Zelo nestrpno so vas čakali in pogrešali.«

Przyjemski precej dolgo ni odgovoril; ko je pričel govoriti, je bil njegov glas šaljiv.

»Sel nisem niti v večerno družbo, niti na izlet... Toda ako dovolite, bova govorila o drugi prijetnejši stvari, nego... so Perkovski. Najprej se vam lepo zahvaljujem za knjigo, ki ste mi jo posodili, in ki vam je še ne dam nazaj. Prečitam jo celo, potem jo dobite nazaj! Krasna pesnitev! Vsak izmed nas jo je čital v mladih letih, poznal sem jo tudi jaz, a le od daleč, kakor sem se sedaj prepiral. Hvaležen sem, da sem se bliže seznanil s tem divnim delom. A sedaj sem že dovolil govoriti o sebi. Povejte mi, kako ste preživeli današnji dan in če vam dan ni bil predlog. Zame je bil zelo dolg. Kaj ste delali danes?»

»Kar delam vsak dan: ni dosti povedati.«

»Narobe, mnogo lahko poveste in zelo vas prosim tega...«

Ona se je veselo zasmejala. »Dobro torej, zakaj bi ne pripovedovala? Stanovanje sem uredila, kosilo skuhalo, predpasnik oprala, z znanko šla kupovat... Kaj še?... Bratu sem pomagala pri šolskih delih, nalivala čaj, živala...«

Vse to je povedala nalahko, celo z vidnim veseljem.

On pa je vprašal: »Ali danes niste ničesar čitali?»

»Pač, tudi čitala sem nekoliko, ko je moj oče še spal in je bil Stanko že dovršil naloge. Danes je Franja oskrbela samovar, jaz pa sem čitala med tem časom. Knjige dobivam od dame, ki me je poučevala v dekliški šoli.«

»Ali ste hodili v dekliško šolo?»

Pripovedovala je, da jo je mati, ki je bila po poklicu učiteljica, poučevala sama do dvanaajstega leta, jo potem poslala v šolo, ki pa je ni mogla dovršiti, ker je po materini smrti postala doma živo potrebna. Oče in takrat še mladi otroci niso mogli biti brez nje. Zelo ji je bilo žal, da je morala zapustiti šolo, sedaj pa tega ne obžaluje več, ker se je prepirala, da je doma zelo potrebna, da oče in otroci nikakor ne morejo biti brez varstva...

»Brez tako skrbnega varstva,« se je posmejal Przyjemski.

»Skrbnega? Kaj še!« — je odgovorila smejoč se.

»Sama vem, da mi manjka marsikaj, vendar storim, kar morem...«

»Da predstavljate angela tolažbe in pomoči,« je on tiho pristavil. Te besede so bile med za njeno srce; nagnila je glavo in umolknila. Njemu pa nikakor ni bilo težko, zopet razpresti pretrgan razgovor.

»Kdo pa je bila stara dama, s katero ste šli danes v mesto?»

»Kako to veste?»

»Videl sem to iz drevoreda, kjer sem sedel s knjigo v roki, se v mislih bavil z vami.«

Ta stara dama je bila gospa Mutkiewičeva, vdova

živinozdravnika, kumica njene matere, izredno dobrotljiva žena, ki jim je izkazala marsikako dobroto. Bila jim je resnična prijateljica in dobitnica. Večkrat jim je pomagala iz zadreg, sedaj na primer je za Stanka plačevala šolnino. Poleg tega je bila sila rahločutna in ni marala za hvalo.

»Torej je premožna?« je vprašal Przyjemski, ki je poslušal z zanimanjem.

»Zelo premožna!« je živahno pritrdila Klara. »Sama zase ima tri sobe, služabnico...«

»To je res razkošno življenje,« je rekel on, in Klara je pripovedovala dalje:

»Njen mož je imel velike dohodka in ji je zapustil lepo premoženje. Sama je pripovedovala našemu očetu, da premore petnajst tisoč rubljev...«

»Veliko premoženje,« je ponovil Przyjemski.

»Zelo veliko,« je pritrdila Klara. »Pa ga tudi dobro uporablja. Razven nam pomaga še nekaterim rodbinam.«

»Zakaj bi ne? Saj ima dovolj, da lahko podpira druge.«

»Da, in to je velika sreča zanjo. Ker je brez otrok, bi sicer njeno življenje ne imelo namena.«

In on je pristavil: »Ker pa ima petnajst tisoč rubljev, torej veliko premoženje, lahko posnema pariško Mater božjo.«

S komoicem se je naslonil na zgornjo stopnico, glavo podprl z roko in se tako zamislil, da je Klara opazila to čemernost in jo čutila. Tudi ona je obmolnila in si ni upala govoriti. To je trajalo kake tri minute, potem pa je Przyjemski vstal in z dvignjeno glavo gledal na zvezde. Ob svitu, ki je padal nanj, je opazila Klara, da se je poglobila guba med njegovimi obrvmi. Čez nekaj časa je rekel: »Zvezde se utrinjajo.«

Tudi ona je znižala glas in odgovorila: »V avgustu je vedno mnogo utrinkov.« — Čez hip pa je pristavila: »Pravijo, da mora človek, ko vidi padati zvezdo, v mislih izreči kako željo, predno zvezda ugasne, — potem se mu izpolni... Tam-le, ali vidite? Zopet ena... in tam-le! Pa tam-le! Le pogledite, koliko se jih utrinja!«

(Dalje prih.)

Glavni urednik: Radivoj Reljar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Mala oznanila

Sprejme sažonska pisarniška moč. Ponudbe na upravo »Tabor« pod »Zenska pisarniška moč«.

Žena z enim otrokom išča mesto hišnice. Majška cesta 11. 751

Zamenjam stanovanje z elektr. razsvetljavo, kuhinjo in sobo, z enakim ali če mogoče z dvema sobama, ne daleč od glavnega kolodvora. Loška ulica 19. 746

Posestvo, trideset ure od Maribora, meri 7 ora'ov, sadonosnik, njive, gozd, gospodarsko poslopje, posebej hlev za govejo živino in svinje, proda Alojz Gselman, Rožnoba, Dunajski jarek št. 135. 726 5-4

Ne pozabi naročnino!

Korespondentinjo

perfektno, slovenskega ali srbohrvatskega in nemškega jezika zmožno, sprejme takoj večje podjetje v Mariboru. Samo prvovrstne moči naj se oferirajo pod »Samostojna« na upravnistvo lista.

729 3-3

St. 77/VL

748

Nabava slame.

Stanovanjski odsek I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani potrebuje za nastanitev udeležencev letošnjega zleta v dneh 12., 13., 14. in 15. avgusta 1922

približno 100.000 kg slame.

Slamo dobaviti bode najkasneje do 1. avgusta 1922 v prostore v Ljubljani, ki se kasneje določijo.

Ponudbe za dobavo te slame nasloviti je v priporočilih in zapečatenih kuvertah do 1. junija 1922 na stanovanjski odsek I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani načelnik Dragotin Sebik, mag.-pis.-ravnatelj v Ljubljani, Mestni trg 27/III.)

V ponudbah je navesti, ali dotični ponudnik slamo le proda in za katero ceno, ali pa je pripravljen proti odškodnini, ki jo je navesti, po uporabi slamo prevzeti zopet nazaj.

V ponudbah je tudi navesti, da je ponudnik pripravljen položiti kavcijo 10% dogovorjene kupnine, oziroma odškodnine, katere kavcija zapade v v slučaju, da slame v določenem času ne dobavi na določene prostore.

Na kuverti naj bode tudi pripomba; Ponudba za slamo.

Stanovanjski odsek I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani, dne 11. maja 1922.

KRALJEVA POROKA

se vrši 1. junija 1922. Za to svečanost izdelala je naša tvornica umetniški reljef Kralja in Kraljice, ki je lep okrask vsaki hiši. Reljef služi kot spomin na Kraljevo poroko in naj ne manjka v nobeni družini. Cena je primerno nizka. Reljef je imitacija kovine v raznih nijansah ovalnost, izdelan kot nastavek za na omare; pripraven pa je tudi za obešanje na steno, zakar je napravljena zlato-rumena žuora in sredi (vrhu) žnore jugoslovansko-romunska pentlja kot simbol veze (poroke). Ta krasno in umetniški izdelan reljef se dobi od 20. maja dalje v vseh boljših galanterijskih trgovinah Jugoslavije. (Naročili so si ga tudi rumunski trgovci v velikem številu).

Nabavite si vsi ta redek in lep spomin z željo: Živel Nj. Veličanstvo Kralj in Njegova Navesta!

750 2-1

„Icarus“, tvornica igrač, Ljubljana 7

P. n. trgovce opozarjamo na današnji članek pod »Dnevnimi vestmi«.

Radi posebno ugodnega nakupa velike množine naj-finejšega perila za gospode se vrši en teden, po-
:o: čenši s 16. majem t. l. :o:

reklamna prodaja vseh vrst perila za gospode po
znižanih cenah, katere si blagovolite ogledati na v
:o: izložah novo izstavljenem blagu pri trvdki :o:

Josip Karničnik, Maribor, Gosposka ulica št. 15

Priporoča tudi bogato zalogo vseh vrst drugega
modnega blaga. Posebno se priporoča velika izbira

klobukov
čepic
slamnikov
samoveznikov
ovratnikov

itd.

Najnovejše!

Najnovejše!

747 6-1